
DATUM
2025-10-24

Länsgemensam handlingsplan Skåne-

Det handlar om livet, Nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2025–2034

Inledning

Skånegemensam Samverkansgrupp Psykiatri har tillsatt en gemensam arbetsgrupp för att ta fram en läns-gemensam handlingsplan för genomförande av den nationella strategin. En utgångspunkt i arbetet är omställning till Nära vård och till den nya socialtjänstlagen.

Skånegemensam Samverkansgrupp Psykiatri

På länsnivå finns ett gemensamt forum för tjänstepersoner med representanter från Region Skåne, Skånes Kommuner samt kommunerna i Skåne samt från NSPH Skåne och Schizofreniföreningen. Skånegemensam Samverkansgrupp Psykiatri arbetar på uppdrag av Central Tjänstemannaberedning till Centralt Samverkansorgan inom ramen för Vårdsamverkan Skåne.

Skånegemensam Samverkansgrupp Psykiatri har i uppdrag att;

- Samordning och utveckling på länsnivå avseende personer med psykisk funktionsnedsättning samt barn och unga som har eller riskerar psykisk ohälsa
- Revidering av ramöverenskommelsen
- Rådgivning till parterna vid tvister

I den gemensamma arbetsgruppen för att ta fram en läns-gemensam handlingsplan för genomförande av den nationella strategin ingår;

För kommunerna;

Emelie Sundén

Jennie Göransson Skarp, Lund

Sara Gigja, Svedala

Linnea Hasslin, Helsingborg (del av arbetet)

Viktoria Nilsson, Helsingborg (del av arbetet)

För Region Skåne;

Katarina Lindeberg

Annika Nilsson

Sara Lindström

Amparo Ortega Rayo

För NSPH Skåne;

Michelle Nilsson

Förslag till läns-gemensam handlingsplan kommer att presenteras för Central tjänstemannaberedning, Vårdsamverkan Skåne, för beslut och till Centralt Samverkansorgan för information. Den beslutade planen ska spridas delregionalt och i etablerade kanaler för Vårdsamverkan. Information kommer läggas på [Samverkan psykisk hälsa och beroende - Vårdgivare Skåne](#)

Innehåll

Länsgemensam handlingsplan Skåne-.....	1
Det handlar om livet, Nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2025–2034	1
Inledning	2
Strategiska insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention –Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner 2025	3
Övriga överenskommelser/riktade statsbidrag inom området	4
Skånegemensamma dokument inom området	4
Prioriterade områden i Skåne	4
Det handlar om livet, Nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2025–2034.....	4
Vision	5
Övergripande mål ska tydliggöra vad som ska åstadkommas	5
Delmål och prioriterade insatser ska vägleda arbetet mot visionen och de övergripande målen	6
Delmål 1: Ökat fokus på att stärka psykiskt välbefinnande och psykisk hälsa som resurs för individ och samhälle	6
Delmål 2: Ökade investeringar i barn och unga för en god psykisk hälsa	6
genom hela livet	6
Delmål 3: Ett inkluderande och hållbart arbetsliv som främjar psykisk hälsa.....	7
Delmål 4: Ett inkluderande samhälle med delaktiga invånare	7
Delmål 5: Vård och omsorg som möter patienters och brukares behov	8
Delmål 6: Stärkt suicidpreventivt arbete	9
Delmål 7: Stärkt kunskapsutveckling inom området psykisk hälsa och suicidprevention	9
Uppföljning Länsgemensam handlingsplan Skåne	10

Strategiska insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention –Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner 2025

Denna handlingsplan avser genomförandet av två av områdena inom stycke 2.1;

2.1 Genomförande av den nationella strategin

Den nationella strategin inom området psykisk hälsa och suicidprevention ger en gemensam inriktning för samhällets samlade arbete med psykisk hälsa och suicidprevention under de kommande tio åren. Detta kräver ett aktivt arbete från flera av samhällets aktörer, gemensamt och i samverkan. För att kommuner och regioner ska utveckla arbetet, i enlighet med den nationella strategin, har parterna enats om att sådana insatser ska stimuleras i överenskommelsen. För att få ta del av medlen ska regioner och kommuner gemensamt (länsvis)

- upprätta länsgemensamma handlingsplaner för genomförandet av den nationella strategin,
- genomföra insatser för att det strategiska utvecklingsarbetet sker i nära samverkan och samarbete med patient-, brukar- och anhörigorganisationer och andra berörda aktörer såsom professionen.

Övriga överenskommelser/riktade statsbidrag inom området

- Överenskommelse ökad tillgänglighet till barn- och ungdomspsykiatri
<https://skr.se/skr/halsasjukvard/utvecklingavverksamhet/psykiskhalsa/overenskommelsepsykiskhalsaforbarnochunga.87424.html>
- Stärka och utveckla primärvårdens arbete med psykisk ohälsa [uppdrag-till-socialstyrelsen-att-betala-ut-statsbidrag-till-regionerna-for-att-starka-och-utveckla-s2025_00397-delvis.pdf](#)
- [En halv miljard kronor i förstärkt satsning på den specialiserade psykiatriska vården under 2025 - Regeringen.se](#)

Skånegemensamma dokument inom området

- [Handlingsplan-psykisk-halsa-och-suicidprevention-2024-2025.pdf](#)
- [Länsgemensam-Handlingsplan-Suicidprevention-2023–2028.pdf](#)
- [Ramöverenskommelse-Psykiatri-11-februari-FINAL.pdf](#)
- [Avtal om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Skåne](#)

Prioriterade områden i Skåne

I [Ramöverenskommelsen](#) lyfts fyra gemensamma utvecklingsområden. Dessa är:

- Kroppslig hälsa
- Samsjuklighet psykisk ohälsa och beroende
- Integrerade verksamheter och arbetssätt
- Suicidprevention

Tidigare genomförd Gap-analys visar att det finns behov av att dessutom prioritera länsgemensamt arbete inom områdena;

- Kunskapsstyrning
- SIP (Samordnad Individuell Plan)
- Placering utanför egna hemmet
- Samverkan gällande barn och ungas psykiska hälsa

Det handlar om livet, Nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2025–2034

[Det handlar om livet – Nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2025–2034 — Folkhälsomyndigheten](#)

Vision

Ett samhälle som främjar en god och jämlik psykisk hälsa i hela befolkningen och där ingen bör hamna i en så utsatt situation att den enda utvägen upplevs vara självmord.

Övergripande mål

1. En förbättrad psykisk hälsa i hela befolkningen.
2. Färre liv förlorade i suicid.
3. Minskade påverkbara skillnader i psykisk hälsa.
4. Minskade negativa konsekvenser på grund av psykiatriska tillstånd.

Delmål

1. Ökat fokus på att stärka psykiskt välbefinnande och psykisk hälsa som resurs för individ och samhälle.
2. Ökade investeringar i barn och unga för en god psykisk hälsa genom hela livet.
3. Ett inkluderande och hållbart arbetsliv som främjar psykisk hälsa.
4. Ett inkluderande samhälle med delaktiga invånare.
5. Vård och omsorg som möter patienters och brukares behov.
6. Stärkt suicidpreventivt arbete.
7. Stärkt kunskapsutveckling inom området psykisk hälsa och suicidprevention.

Vision

Den nationella strategin innehåller en vision som ska vara vägledande för arbetet inom området. Visionen tydliggör en strävan efter ett inkluderande samhälle där det psykiska måendet inte begränsar individens möjlighet till delaktighet i samhället, på jämlika och jämställda villkor, och möjligheten att åtnjuta sina rättigheter

Ett samhälle som främjar en god och jämlik psykisk hälsa i hela befolkningen och där ingen bör hamna i en så utsatt situation att den enda utvägen upplevs vara självmord.

Övergripande mål ska tydliggöra vad som ska åstadkommas

Övergripande mål:

- En förbättrad psykisk hälsa i hela befolkningen.
- Färre liv förlorade i suicid.
- Minskade påverkbara skillnader i psykisk hälsa.
- Minskade negativa konsekvenser på grund av psykiatriska tillstånd.

Visionen för den nationella strategin följs av fyra övergripande mål som pekar ut riktningen för de förflyttningar som bedöms som särskilt angelägna att åstadkomma under strategiperioden.

Delmål och prioriterade insatser ska vägleda arbetet mot visionen och de övergripande målen

De fyra övergripande målen följs av sju delmål som ska vägleda det operativa arbetet inom området. Delmålen ska enskilt och gemensamt bidra till att uppfylla de övergripande målen och åstadkomma en förflyttning mot den nationella strategins vision. För att delmålen ska uppfyllas behöver en rad insatser och aktiviteter genomföras. Under varje delmål presenteras därför ett antal prioriterade områden inom vilka det är särskilt angeläget att utveckla arbetet under strategiperioden.

Delmål 1: Ökat fokus på att stärka psykiskt välbefinnande och psykisk hälsa som resurs för individ och samhälle.

Detta är särskilt prioriterat:

- Utveckla arbetet inom berörda samhällssektorer med att främja psykiskt välbefinnande.
- Höja allmänhetens kunskaper om psykisk hälsa.
- Genomföra insatser för att skapa motståndskraft och upprätthålla en god psykisk hälsa i ett föränderligt samhälle.

Pågående aktiviteter som behöver fortsätta på länsnivå:

- Skåneveckan för psykisk hälsa, fokus på kunskap om nationell strategi [Skåneveckan för psykisk hälsa – 6 – 12 oktober 2025](#)
- Återhämtningsguiden - implementera program som stödjer individens återhämtning och stärker deras egna resurser och förmågor. [Återhämtningsguiden – NSPH Skåne](#)
- Hälsokommunikation riktad till invånare i Skåne för självhjälp, till exempel kampanjer Puls och Kram, OktoberRo
- Nätverk ofrivillig ensamhet – att genom nätverket sprida erfarenhet och kunskap om olika aktiviteter som motverkar ofrivillig ensamhet med målsättning att det ska finnas aktiviteter i alla delregioner.

Prioriterade nya aktiviteter:

- Utveckla 1177, stöd och behandlingsplattformen och andra digitala verktyg för information, självhjälp och stärkta möjligheter till egenvård.

Delmål 2: Ökade investeringar i barn och unga för en god psykisk hälsa genom hela livet.

Detta är särskilt prioriterat:

- Vidareutveckla arbetet för en trygg uppväxt för alla barn.
- Verka för att förskolan arbetar hälsofrämjande.
- Verka för att skolan fokuserar på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.
- Fortsatt skapa likvärdiga möjligheter till lärande och utveckling för alla barn och elever.
- Öka arbetet med en meningsfull fritid för barn och unga.
- Göra insatser för att skapa förutsättningar för en säker och hälsosam användning av skärmar och digitala medier.
- Öka tillgången till olika former av generella stödinsatser till barn och unga.
- Utveckla arbetet med tidiga och samordnade insatser för barn och unga med psykisk ohälsa.

Pågående aktiviteter som behöver fortsätta på länsnivå:

- Fortsatt implementering av det kunskapsbaserade och elevdrivna skolprogrammet [YAM](#): (Youth Aware of Mental health) för psykisk hälsa och välbefinnande som lär barn och unga om psykisk hälsa och hur man hanterar känslor, ungefär hälften av kommunerna i Skåne har implementerat programmet med stöd från regionen.
- Fortsatt arbete med Familjecentraler, Växa Tryggt och Tidiga Samordnade Insatser. Arbetet hålls samman på länsnivå via ett utskott under Skånegemensam Samverkansgrupp Barn och unga.
- Fortsatt arbete med Maria-mottagningar i Skåne i riktning mot samsjuklighetsutredningens slutsatser och likvärdig tillgång för ungdomar i Skåne.
- Fortsatt utveckling av webbtjänsten Bup (barn och ungas psykiska hälsa) Skåne online [För barn och unga - Psykiatri Skåne](#)
- Sätt Skåne i rörelse [Sätt Skåne i rörelse - Utveckling Skåne](#)
- Fortsatt samarbete kring Dans för hälsa [Dans för hälsa - Utveckling Skåne](#)
- Fortsatt stöd till implementering av Vård och insatsprogrammet (VIP) adhd, [Nationella vård- och insatsprogram](#)
- Hälsoundersökningar av placerade barn, [Hälsoundersökning på begäran av socialnämnd \(HUBS\) - Vårdgivare Skåne](#)

Prioriterade nya aktiviteter:

- Stödja pilot om metoden Barnsäkert
- FACT (Flexible Assertive Community Treatment) ung

Delmål 3: Ett inkluderande och hållbart arbetsliv som främjar psykisk hälsa.

Detta är särskilt prioriterat:

- Utveckla arbetet för en god arbetsmiljö som främjar psykisk hälsa.
- Öka deltagandet i arbetslivet.
- Öka kunskapen om stöd vid sjukdom och funktionsnedsättning.

Pågående aktiviteter som behöver fortsätta på länsnivå:

- Peer support - stödperson med egen erfarenhet av psykisk ohälsa, psykisk sjukdom och återhämtning. [Peer support - en kamratstödare i vården - Psykiatri Skåne](#)
- Fortsatt stöd för tillgång till IPS, [Om Individanpassat stöd till arbete, IPS - Kunskapsguiden](#)
- Stöd till etablering av fler Fontänhus, [Hem - Sveriges Fontänhus Riksförbund](#)

Prioriterade nya aktiviteter:

- Inspirationsdag utifrån delområde 3 under 2026
- Samarbete med Finsam, [Lagstiftning - Finsam](#)
- Bidra till spridning av delområde 3 inom kommuner och Region Skåne utifrån ett medarbetar- och arbetsgivarperspektiv

Delmål 4: Ett inkluderande samhälle med delaktiga invånare.

Detta är särskilt prioriterat:

- Motverka stigmatisering och diskriminering av personer med psykisk ohälsa.

- Utveckla det professionella bemötandet i offentliga verksamheter som möter personer med psykisk ohälsa eller suicidalitet.
- Utveckla insatser för grupper med förhöjd risk för psykisk ohälsa.
- Stärka förutsättningarna för psykisk hälsa bland samer.
- Utveckla sociala aktiviteter och socialt stöd.
- Utveckla goda och hållbara livsmiljöer och tillgången till friluftsliv

Pågående aktiviteter som behöver fortsätta på länsnivå:

- Fortsatt stöd till SPiSS (kurs 4) [SPiSS – Suicidprevention i svenskt samhälle - Vårdgivare Skåne](#)
- Hjärnkoll [Hjärnkoll Skåne – För ökad öppenhet om psykisk ohälsa](#)
- Utbildningar MHFA [MHFA - Första hjälpen till psykisk hälsa | Karolinska Institutet](#)
Case Management, [Case management - Socialstyrelsen](#)
- Brukarenkäter och brukarrevisioner [Brukarrevision – NSPH Skåne](#)
- Återhämningscaféer
- [Fysisk aktivitet på recept - Region Skåne](#)

Prioriterade nya aktiviteter:

- Arbeta för att den nationella strategin blir tema för Skåneveckan 2026.

Delmål 5: Vård och omsorg som möter patienters och brukares behov.

Detta är särskilt prioriterat:

- Utveckla ledarskapet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten.
- Arbeta för att grundläggande kunskap om psykisk ohälsa och suicidalitet finns i hälso- och sjukvården samt inom tandvården och socialtjänsten.
- På ett ändamålsenligt sätt öka patient- och brukarinflytande i vården och omsorgen.
- Utveckla hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens hälsofrämjande och förebyggande arbete.
- Förbättra tillgängligheten till vård- och stödinsatser för jämlik vård och omsorg.
- Utveckla och öka uppföljning och utvärdering av insatser till patienter och brukare.
- Utveckla en effektiv samverkan som har patienters och brukares behov i centrum.
- Utveckla stödet till anhöriga och andra närstående till personer med psykiatriska tillstånd samt till efterlevande.
- Arbeta för en trygg och meningsfull heldygnsvård och tvångsvård som främjar återhämtning.

Pågående aktiviteter som behöver fortsätta på länsnivå:

- Brukarstyrd inläggning
- IOPer [Idéburet offentligt partnerskap - Utveckling Skåne](#)
- Integrerade arbetsformer
- Samverkan anhörigkonsulenter
- Gemensamma digitala processer för en sömlös och samordnad vård för den enskilde, uppdrag hanteras av skånegemensam samverkansgrupp digitalisering.
- Projektet Sammanhållen planering, [Sammanhållen planering på 1177 - Inera](#)
- FACT (Flexible Assertive Community Treatment)
- FACT (Flexible Assertive Community Treatment) beroende
- Patient- och brukarforum
- SIP (Samordnad Individuell Plan)

Prioriterade nya aktiviteter:

- Förberedelser inför Samsjuklighetsutredningens införande [Delegation ska stärka insatserna för personer med samsjuklighet - Regeringen.se](#)
- 1177 vårdpersonal, [Om 1177 för vårdpersonal - 1177 för vårdpersonal](#)

Delmål 6: Stärkt suicidpreventivt arbete.

Detta är särskilt prioriterat:

- Fånga upp personer i svåra livssituationer tidigt för att minska sociala och ekonomiska riskfaktorer kopplade till suicid och suicidförsök.
- Tillhandahålla en säker vård och omsorg vid risk för suicid.
- Minska åtkomst till metoder och medel för suicid.
- Samordna insatser vid akuta suicidala händelser.
- Minska stigmatiseringen och öka kunskapen om suicid och suicidalitet.
- Utveckla stödet till personer som har begått suicidförsök, anhöriga vid suicidförsök och till efterlevande efter suicid.

Pågående aktiviteter som behöver fortsätta på länsnivå:

- Arbete genom gemensamt utskott för suicidprevention. En länsgemensam handlingsplan Suicidprevention finns för åren 2023–2028. I planen finns 8 prioriterade områden [Länsgemensam-Handlingsplan-Suicidprevention-2023–2028.pdf](#)
- SPISS (fyra moduler) [SPiSS – Suicidprevention i svenskt samhälle - Vårdgivare Skåne](#)
- ASSIP (Attempted Suicide Short Intervention Program) [Forskningsstudie för suicidprevention](#)

Prioriterade nya aktiviteter:

- Efterlevandestöd [Stöd till efterlevande - Kunskapsguiden](#)
- Safety-planning [Behandlingsmetod - Suicide Zero](#)

Delmål 7: Stärkt kunskapsutveckling inom området psykisk hälsa och suicidprevention.

Detta är särskilt prioriterat:

- Utveckla forskning för kunskapsutveckling inom alla delmål i strategin.
- Verka för en närmare koppling mellan forskning, policy och praktik.
- Förbättra möjligheterna till uppföljning.
- Utveckla digitala verktyg för enskilda personer och samhällsaktörer.
- Utöka det internationella samarbetet och kunskaps- och erfarenhetsutbytet

Pågående aktiviteter som behöver fortsätta på länsnivå:

- Delta i och ta del av resultat från kunskapsstyrning på nationell, regional och lokal nivå: NPO (Nationellt Program Område), RPO (Regionalt Program Område, avser sjukvårdsregional indelning) samt LPO (Lokalt Program Område, avser Skåne) [Kunskapsstyrning - Vårdgivare Skåne](#)
- Delta i arbetet med "STREAM, Skåne Treatment Referral Evaluation and Addiction Mapping" i samverkan med Lunds universitet

Prioriterade nya aktiviteter:

- Etablera struktur för systematisk uppföljning och lärande av suicidnära händelser och insatser – inkl. koppling till kvalitetsregister.
- Stärka samarbetet mellan forskning, verksamhet och beslutsfattare – till exempel genom forskningsanknutna utvecklingsprojekt i vård och socialtjänst.

Uppföljning Läns gemensam handlingsplan Skåne

Skånegemensam Samverkansgrupp Psykiatri ansvarar för övergripande årlig uppföljning av planen med stöd av uppgiftslämning från verksamheter i kommunerna och Region Skåne som berörs. Dialog ska föras med arbetsgruppen "Ramverk för lärande och uppföljning Nära vård" inom ramen för Vårdsamverkan Skåne om vilka indikatorer som bör följas över tid inom området.